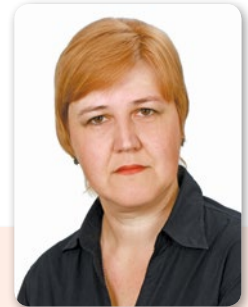

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ: вибудуємо індивідуальну освітню траєкторію кожного учня

Тренінг для вчителів початкових класів

Оксана САХНО, завідувачка методичного кабінету відділу освіти, молоді та спорту Новослобідської сільської ради Путивльського р-ну Сумської області

Упродовж багатьох років шкільна оцінка була знаряддям ранжування учнів. У зв'язку зі зміною концепції сучасної школи впроваджуються і нові підходи до оцінювання навчальних досягнень — відтепер оцінка має слугувати для аналізу індивідуального прогресу і планування індивідуального темпу навчання кожної юної особистості. Обговорити з педагогами нові тенденції у відстеженні поступу дитини на шляху формування її компетентностей можна у ході тематичного тренінгу.

Тема. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів.

Хід тренінгу

І. Вступ

Тренер вітається з учасниками тренінгу, запитує їх про очікування від заняття і вислуховує відповіді.

1. Налаштування учасників тренінгу на сприйняття теми зібрання

— Альберт Ейнштейн зазначав, що більшість учителів витрачають час на запитання, які дають змогу встановити, чого учень не знає, а справжнє мистецтво постановки запитання полягає в тому, щоб з'ясувати, що учень знає або здатний пізнати. Сучасне реформування освіти покликане змінити підходи до оцінювання учнів у школі, забезпечити навчання дітей самооцінюванню, самоаналізу, що пов'язано з умінням педагогів відстежувати розвиток кожного учня, порівнюючи успіхи з його власними попередніми досягненнями.

Запровадження у Новій українській школі компетентнісного навчання передбачає і розробку нових підходів до оцінювання. Вони мають бути спрямовані не на визначення того, чого діти НЕ знають чи НЕ вміють, а на виявлення того, ЩО знають і ЩО вміють робити учні. У Державному стандарті початкової

освіти рекомендовано впроваджувати формувальне оцінювання.

2. Вправа “Асоціації”

Ведучий пропонує присутнім за допомогою малюнка (інфографіки) передати, як вони розуміють поняття “формувальне оцінювання”.

Педагоги створюють мальовані асоціації і коментують їх.

3. Коментар тренера

— Формувальне оцінювання дає змогу оцінити поступ дитини, а не лише кінцевий результат її навчання.

Основою Нової української школи є компетентнісне навчання. При цьому соціальну частину компетентностей у школах ми оцінювати не вміємо. Тому й було розроблено нову модель оцінювання — формувальне.

Формувальне оцінювання відстежує, як працював учень і самостійно, і в групі; чи докладав зусиль, чи цікаво йому було вчитися. Це можливо оцінити лише через спостереження за роботою учня, а не через перевірку результатів навчання.

Особливості дитини впливають на темп навчання — вона може досягати вказаних результатів раніше або пізніше завершення зазначеного циклу чи рівня.

Завдяки формувальному оцінюванню педагог має змогу фіксувати й відзначати досягнення учня на різних етапах опанування ним навчального матеріалу й вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію кожної особистості.

II. Основна частина

1. Порівняння різних видів оцінювання за допомогою кіл Венна

— В англійській мові є два слова на позначення оцінювання: *assessment* і *evaluation*. Перше українською трактують як оцінювання “формувальне”, “розвивальне”, “аналітичне” тощо. А друге перекладають як оцінювання “традиційне”, “підсумкове”, “сумарне”. Часом їх плутають, але в країнах, які вже понад два десятиліття практикують компетентнісне навчання й формувальне оцінювання в школах, вони розділені чітко і зрозуміло: *assessment* оцінює процес, а *evaluation* — результат навчання.

— За допомогою кіл Венна визначте спільне в садах формувального й підсумкового оцінювання. У цьому вам допоможе картка № 1 роздаткового матеріалу.

Зміст картки №1

Формувальне оцінювання

- Унаочнює процес протікання навчання.
- Ідентифікує сфери, у яких необхідне покращення.
- Ідентифікує недоліки й покращує навчання.
- Здійснюється під час навчального процесу.

Підсумкове оцінювання

- Перевіряє зміст і обсяг засвоєного матеріалу.
- Судить про якість, рівень засвоєння.
- Спонукає до конкуренції.
- Проводиться на завершення навчального процесу.

Педагоги, працюючи з роздатковим матеріалом, створюють кола Венна і презентують свої роботи, які узагальнюють у вигляді таблиці.

Формувальне оцінювання (assessment)	Обидві моделі	Підсумкове оцінювання (evaluation)
Оцінює процес	Проводиться відповідно до критеріїв.	Оцінює результат
Завжди є позитивним		Вносить оціночне судження
Індивідуалізоване	Застосовують засоби вимірювання.	Застосовується відповідно до стандартів
Є ціннісним		Показує недоліки
Дає зворотний зв'язок	Є доказовими	

2. Вправа “Павутинка”

Учасники тренінгу об'єднуються в групи. На столах у них роздатковий матеріал — картка № 2 “Роль оцінювання”. Вони мають опрацювати її і створити “павутинку” з основних завдань оцінювання.

Зміст картки № 2

Роль оцінювання

Системне оцінювання сприяє вдосконаленню знань учнів.

Процес оцінювання дає змогу виявити дітей, які потребують додаткової підтримки.

Результати оцінювання можуть вказати на необхідність продовження чи зміни підходів до методів викладання.

Оцінювання також допомагає визначати частини навчальної програми, які потребують перегляду, і свідчити про те, що певний навчальний матеріал доречно надати учням для самостійного опрацювання.

Оцінювання може бути використане учнями для визначення сфер, які потребують покращення знань чи вмінь.

Результати оцінювання — важлива інформація для обговорення з батьками дитини під час індивідуальних зустрічей.

У сучасній школі вчителі використовують аутентичне оцінювання, що здійснюється в процесі навчання дітей і охоплює такі форми і методи оцінювання, як спостереження, ведення записів, надання зворотного зв'язку та ін.

Учасники виконують завдання і презентують свої “павутинки”.

3. Коментар тренера

— Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-го і 2-го класів здійснюють **вербально**. Окрім того, воно має бути спрямоване на **відстеження індивідуальних досягнень кожної дитини**, без порівняння їх із досягненнями інших дітей. Найбільш важливо це для учнів з особливими освітніми потребами.

В особистісно орієнтованому класі вчитель часто здійснює **зворотний зв'язок*** з дітьми щодо їхніх робіт. Мотивація дітей зростає, коли вони бачать, що педагог цікавиться виконанням роботи і спрямовує його.

Тренер пропонує учасникам навести приклади такого зв'язку.

— Коли йдеться про організацію **контрольно-оцінювальної діяльності** молодшого школяра, важливо, щоб зовнішні мотиви, до яких спонукає оцінка, переросли у внутрішні: “навчаюсь, тому що мені цікаво пізнавати щось нове”, “тому що подобається процес навчання”.

4. Вправа “Читання з позначками”

(робота в парах)

Ведучий зауважує, що самооцінювання може здійснюватися за допомогою шкали оцінювання, і пропонує педагогам змодельювати її. Після обговорення моделей тренер повідомляє, що існує алгоритм дій учителя при організації формувального оцінювання, і дає завдання опрацювати в парах текст картки № 3, послуговуючись позначками.

* Як трансформувати щоденне оцінювання в якісний зворотний зв'язок, описано в [“УПШ”, 2018, № 11](#).

Оригінальні зошити від авторів інтегрованих підручників

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

- ☀ Робочий зошит № 1
- ☀ Робочий зошит № 2
- ☀ Зошит з інформатики
- ☀ Зошит для діагностичних робіт

2
КЛАС

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ

- ☀ Зошит з розвитку зв'язного мовлення
- ☀ Тренажер з правопису: зошит № 1 і зошит № 2

SvitDovkola.org

Замовляйте комплект робочих зошитів для 2-го класу:

☎ (067) 504 5022, (050) 761 7259

@ books@dvsvit.com.ua

